

Työohje: CAM-testi (äkillisen sekavuustilan tunnistaminen)

Vastuualue: Geriatriinen osaamiskeskus

Hyväksyjä: Heikki Hyvärinen

Laatija: Heli Heikkinen

Hyväksytty: 1.12.2023

Voimassa: 1.12.2025

CAM -testin (Confusion Assessment Method) avulla tunnistamaan akuutin sekavuustilan. Akuutti sekavuustila on todennäköinen mikäli alla olevista kriteereistä täyttyvät kohdat 1 ja 2 (pääkriteerit) sekä vähintään jompikumpi kriteereistä 3 tai 4. Kirjaa testin käyttö ja tulos asiakas- ja potilastietojärjestelmään.

1. Äkillinen alku ja vaihteleva oireiston kulku	Äkillinen alku tarkoittaa oireiden kehittymistä tunneissa tai muutamassa päivässä. Muistisairaudet tai masennus eivät ala näin nopeasti. Akuutin sekavuustilan (deliriumin) kulku on vaihteleva: oireiden vaikeus vaihtelee ja ne voivat olla välillä kokonaan poissa. Äkillisen alun ja vaihtelevan oireiston kulun havaitseminen edellyttää riittäviä tietoja potilaan tuntevilta henkilöiltä (omaiset, hoitaja) ja potilaan seuranta.
2. Tarkkaavaisuuden häiriö	Potilaan on vaikea keskittää ja ylläpitää huomiota. Hänen on vaikeuksia keskittyä tekeillä olevaan asiaan ja pysyä puhutussa asiassa. Tarkkaavaisuustestinä voidaan käyttää esim. viikonpäivien tai kuukausien luettelemista takaperin*. *Mikäli kuukausien luetteleminen takaperin ei onnistu lainkaan, keskeytyy toistuvasti tai jos kuukausien luettelemisessa ei päästä kesäkuuhun asti, viittaa löydös sekavuustilaan. Normaali suoriutuminen taas puhuu vahvasti akuuttia sekavuustilaa vastaan.
3. Hajanainen ajattelu	Potilaan ajattelu on hajanaista ja sekavaa. Puhe on harhailevaa tai asiaankuulumatonta, ajatustenvirta epäselvää tai epäloogista tai potilas siirtyy ennakoimattomasti asiasta toiseen.
4. Poikkeava vireystila	Hyperaktiivisessa deliriumissa potilas on levoton ja säpsähtelevä, hypoaktiivisessa deliriumissa apaattinen, unelias, nukahteleva tai tajuton.

Äkillisen sekavuustilan (delirium) diagnosointi: Käypä hoito -suositus, 2017 (viitattu 27.11.2023). www.käypähoito.fi